

Mizsei, Anett: Action and reaction forces

Citation: Metszet, Vol 13, No 2 (2022), pp 40-45,

<https://doi.org/10.33268/Met.2022.2.5>

Received: 14 March 2022

Accepted: 08 April 2022

Published: 25 April 2022

Abstract: VILLA, BUDAPEST, HUNGARY; ARCHITECT: MARCEL FERENCZ DLA

Its longitudinal mass stretches along the curve of the plot, and moving forward from the surrounding construction, it closes the set of free-standing buildings with two marked wings. Like a retaining wall or fortification: it resists the clutter of the hillside. It was as if gravity had attracted him to the bay of the plot – and with it the loose-textured block. –The composition of the longitudinal wing and a bastion-like element bisects the volume of the building. With the proportions of the latter - and especially with the curved corner formation - it subtly refers to the design world of modern villas, condominiums and family houses in Budapest.

01

ERŐK

ÉS ELLENERŐK

VILLAÉPÜLET SASHEGY ÉS NÉMETVÖLGY HATÁRÁN | BUDAPEST

Heterogén összképet mutat a budai domboldal, ahol a kissé rejtőzködő, mégis szellemi és vizuális értelemben is hangsúlyos elemként megfogalmazott villa áll. Egyszerre emelkedik a lejtő fölé és illeszkedik természetes módon a terepre, e kettős jellegből pedig az egész épület koncepciója megfejthető.

02

- 01 Tektonikus és kifinomult - a ház egyszerre lép kapcsolatba a tereppel és a hazai modern szellemiségével
- 02 Pozitív és negatív téralakulatok fogják egységbe a két tömeget

ÉPÍTÉSZ |
Ferencz Marcel DLA

FOTÓ |
 Palkó György

SZERZŐ |
 Mízsei Anett

—Hosszanti tömege kifeszül a telek íve mentén, és a környező beépítésből előlépve két markáns épületszárnyal zárja a szabadon álló épületek halmazát. Mint egy támfal vagy erődítmény: ellentart a domboldal rendezetlenségének. Mintha csak a gravitáció vonzotta volna a telek – és vele a laza szerkezetű tömb – öblébe.

—A hosszanti lakószárny és egy bástyaszerű elem kompozíciója kettébontja az épület volumenét. Ez utóbbi arányaival – és különösen az ívelt sarokképzéssel – finoman utal a budapesti modern villák, társas- és családi házak formavilágára. Ezek egyik kiemelkedő példája épp átellenben, az utca túoldalán áll. Rimanóczy Gyula [1][2] 1936-ban épült villája fontos szellemi referencia, a kulturális folytonosság megteremtésének kiindulópontja volt Ferencz Marcel számára.

—A lejtő felé ha nem is teljesen zárt, de legalábbis távolságtartóbb arcát mutatja, míg a kert felé nyitottabb, dinamikusabb homlokzattal fordul. Nemcsak a Rimanóczy-házzal tud így párbeszédet

01

02

03

- 03 Horizontális hangsúlyok és az 1930-as évek villaépítészeteinek lyukarchitektúrája találkozik a kert felé megnyíló homlokzaton
- 04 A telek szélére húzott telepítéssel az épület teret enged a szabad, zöld területnek, és óvja az értékes meglévő növényzetet

folytatni, de a kert intimitása, a tájolás és az ideális, délnyugati nappali-kertkapcsolat létrehozása is ezt a telepítési koncepciót támasztja alá.

—Jóllehet a tágas, zöld kert felé artikuláltabb a homlokzat, így közvetlenebb a kapcsolat is, a kitérülés nem sajátja a háznak. Tömör a fal, ahol annak kell lennie, ablak nyílik, ahol a ház belső élete megkívánja – a tervező visszalépett a hazai modernizmus elegánsan funkcionális példáihoz, és szakított a lassan évtizedek óta egyeduralgoló transzparencia ideájával. A fény és az átlátások bűvölete helyébe intimitás, titokzatosság és egyféle védelmesítő atmoszféra lép.

—A földszinti nappali helyiségcsoport megnyitása mindkét tömeget végighasítja. Ez, mint „negatív” tér ugyanolyan intenzitással fogja össze a két tömeget,

mint a fölötté feszülő áthidaló szerkezet. Az utca felé e gerenda pozitív formájának inverzeként keskeny hasíték húzódik, amely anélkül nyitja meg a szigorú határvonalat képző falat, hogy az elvesztene erejét.

—Ezt a karakteres, horizontális hangsúlyt bontja le további részletekre az emeleti terasz/ loggia és annak markáns, konzolos fedése. Kitérő egyenesek, szerkezeti élek oldják fel a szigorú rendet, amely egyébként a házat jellemzi. A földszinten a vendégszoba blokkja zárja le a homlokzati megnyitást. Talajra nehezedő tömege pozitív formában ismétli az emeleti loggia beharapott volumenét.

—Az épülettest magába fogadja a lakótér kültéri teraszterületeit is, a két szárny közti átkötéssel sorba rendezve valamennyi külső és belső funkciót.

04

Kitérő egyenesek, szerkezeti élek oldják fel a szigorú rendet, amely egyébként a házat jellemzi

A határ a kert felé egy szigorú vonal, a teraszburkolat széle, amely minden további részlet nélkül vált át a zöldfelületbe. Egyetlen ponton lép ki épített elem a környező terepre: az utcafronton, az északi lépcsőház mellett egy külső, kerti lépcső kapcsolja a terephez – mintegy horgonyként – a házat.

—Az telek formájától örökölt szabálytalanság, az íves sarokképzés a tető formáját is kimozdította a szigorúan ortogonális geometriából. A terep és az íves utca formái a tetőtájon megismétlődnek, ahogyan a finom emelkedésű, fémlémezzel borított idom zárja a tömeget. Talán ugyanarról a töről fakadó gesztus ez, mint a szerkezeti vastagságok és falfelületek arányai: védelmező, befogadó, a tradíciókkal kortárs formában kapcsolatot létesítő elem.

—Látszólag egyszerű, fehér ház. Szépsége az apró geometriai játékokban és a tágabb, tér- és időbeli összefüggésekben rejlik – no meg abban, ahogyan megengedő az élettel, amely zajlik benne. Nem kényszeríti lakóit „hozzaértő” használatra, értékét nem látványos, ám üres gesztusokkal teremti meg, hanem öntudatos alázattal szolgál otthonként.

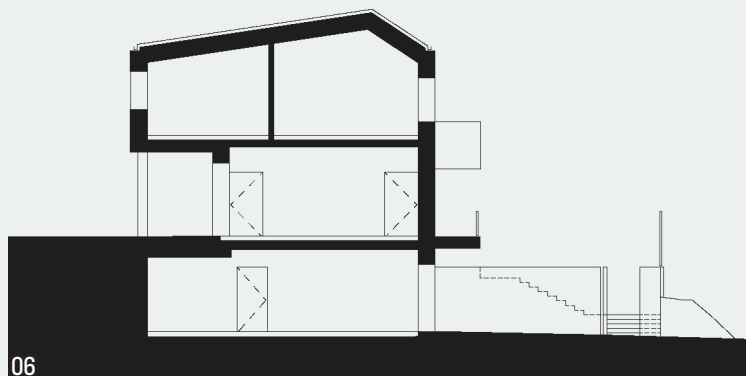
06

05

- 05 Az épület tömegének geometriai játéka a belső tereket is finoman artikulálja
- 06 Metszet
- 07 Alaprajz

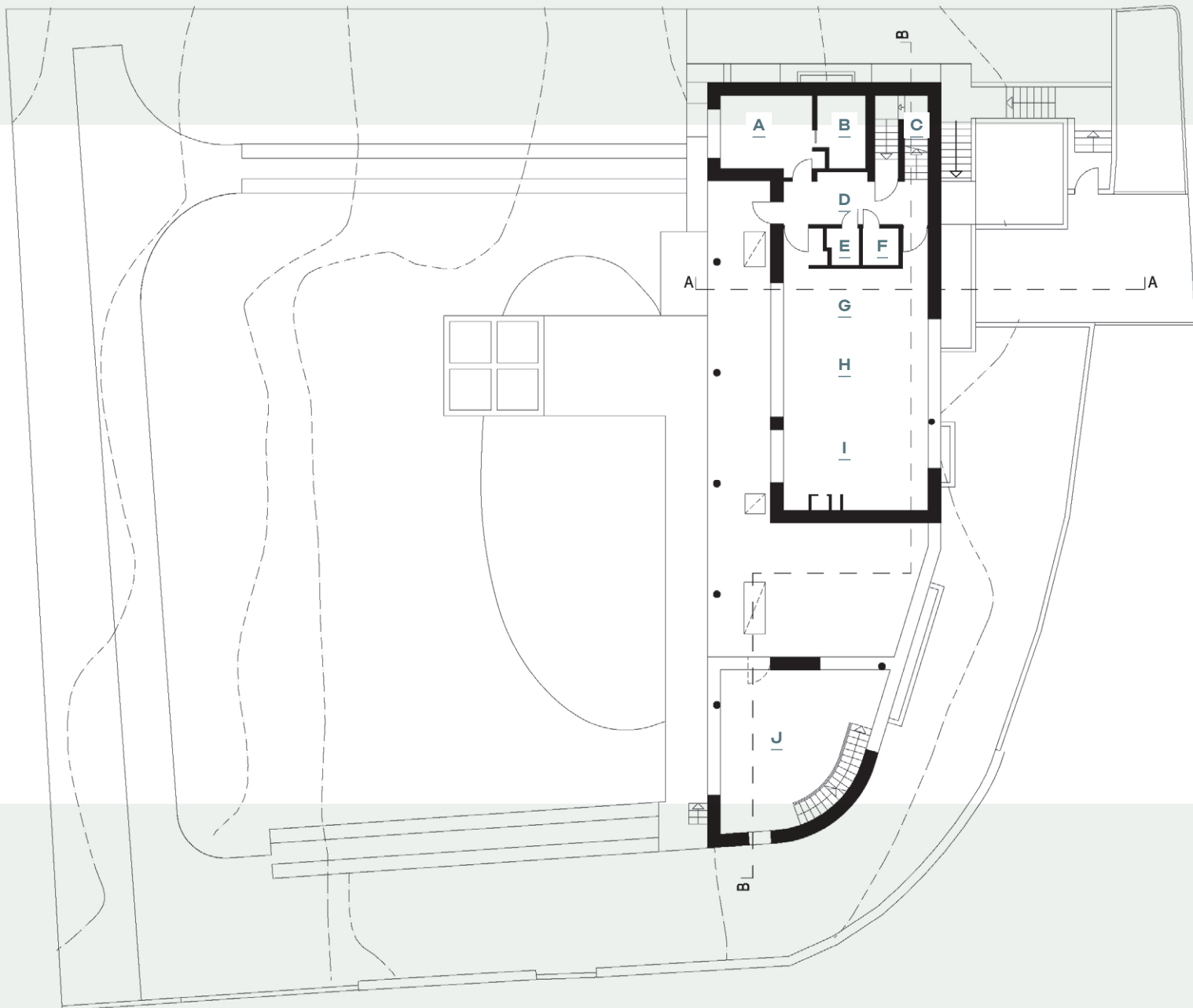
06

*Látszólag egyszerű,
fehér ház. Szépsége
az apró geometriai
játékokban és
a tágabb, tér- és időbeli
összefüggésekben rejlik*

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Fehérvári, Zoltán – Prakfalvi, Endre: *Rimanóczy Gyula*, Holnap Kiadó, Budapest 2019, pp 207-210.
- [2] Hadik, András et al: *Rimanóczy Gyula, 1903-1958*, Országos Műemlékvédelmi Hivatal Magyar Építészeti Múzeum, 1996, p 277.

TERVEZŐTÁRS: Détári György | KONCEPCIÓ ÉS ENGEDÉLYEZÉSI TERV: NAPUR Architect Kft. | KIVITELI TERV: Tóth Szilveszter

- A | Vendégszoba
- B | Fürdő
- C | Lépcső
- D | Fogadótér
- E | Vécé
- F | Gardrób
- G | Konyha
- H | Étkező
- I | Nappali
- J | Fedett terasz